

Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU33

Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till bl.a. ny lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag. Lagförslaget innebär att de brottsbekämpande myndigheterna får möjlighet att vända sig direkt till ett e-legitimationsföretag för att inhämta information om en persons e-legitimationsanvändning mot finansiella företag. Lagförslaget innebär att de brottsbekämpande myndigheterna får möjlighet att vända sig direkt till ett e-legitimationsföretag för att inhämta information om en persons användning av e-legitimation mot finansiella företag. Förslaget innebär även att uppgiftsskyldigheten för företag som tillhandahåller kryptotillgångar och kryptorelaterade tjänster ska utökas.

En e-legitimation är en elektronisk identitetshandling som kan användas för att identifiera innehavaren på distans. På den svenska marknaden finns i dagsläget ett flertal privata aktörer som tillhandahåller e-legitimationstjänster.

För banker och andra finansiella företag gäller uppgiftsskyldighet. Uppgiftsskyldigheten innebär att brottsbekämpande myndigheter har rätt att ta del av information om enskildas förhållanden som finns hos företag som annars omfattas av tystnadsplikt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:126 Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag8

 Propositionen8

Bilaga 2

Regeringens lagförslag9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag,
2. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
3. lag om ändring i lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar,
4. lag om ändring i lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:126 punkterna 1–4.

Stockholm den 24 mars 2026

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Joakim Sandell (S), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Peder Björk (S), Andreas Lennkvist Manriquez (V) och Anders Ekegren (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:126 Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsförslag.

I propositionen föreslås att uppgiftsskyldighet ska gälla för företag som tillhandahåller e-legitimationer som används mot finansiella företag. Propositionen innehåller bl.a. ett förslag till en ny lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Lagförslagen har granskats av Lagrådet.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till bl.a. ny lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag. Genom förslaget får de brottsbekämpande myndigheterna möjlighet att vända sig direkt till ett e-legitimationsföretag för att inhämta information om en persons e-legitimationsanvändning mot finansiella företag. Förslaget innebär även att uppgiftsskyldigheten för företag som tillhandahåller kryptotillgångar och kryptorelaterade tjänster ska utökas.

Propositionen

Uppgiftsskyldighet för e-legitimationsföretag

En e-legitimation är en elektronisk identitetshandling som kan användas för att identifiera innehavaren på distans. På den svenska marknaden finns i dagsläget ett flertal privata aktörer som tillhandahåller e-legitimationstjänster. Två av dessa företag, Finansiell ID-teknik BID AB och Freja eID Group AB, tillhandahåller e-legitimationer som kan användas av privatpersoner för legitimering mot banker och andra finansiella företag. Med e-legitimationsföretag avses företag som tillhandahåller tjänster för elektronisk identifiering, dock inte tillhandahållare av europeiska digitala identitetsplånböcker.

De uppgifter som e-legitimationsföretag har om enskildas förhållanden till finansiella företag utgörs i huvudsak av uppgifter om e-legitimationsanvändning mot de finansiella företagen, t.ex. tidpunkten för en legitimering och i vilket syfte en legitimering har gjorts. När en legitimering görs får det finansiella företaget tillgång till dessa uppgifter och kan lämna ut dem.

Syftet med förslaget är enligt regeringen att stärka de brottsbekämpande myndigheternas möjlighet att få fram relevanta uppgifter, som användning av e-legitimation i finansiella sammanhang, för att bättre kunna förebygga, förhindra och upptäcka allvarligare brott. Utgångspunkten är att den tekniska utvecklingen har skapat informationsluckor som försvårar de brottsförebyggande myndigheternas utredningar i vissa fall. Regeringen bedömer därför att det behövs nya regleringar på området. Regeringen betonar samtidigt värnandet av den personliga integriteten och att samtliga förslag genomgått en proportionalitetsbedömning.

Regeringen föreslår en lagstadgad uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag så att brottsbekämpande myndigheter kan begära uppgifter om enskildas användning av e-legitimation i relation till finansiella företag.

Regeringen framför att denna reglering ska införas genom en särskild ny lag eftersom det saknas en övergripande reglering för dessa aktörer. Regeringen framhåller också att de uppgifter som lämnas kommer att omfattas av sekretess hos den mottagande myndigheten. Som en följd av att det införs en ny bestämmelse om uppgiftsskyldighet som gäller i ärenden om internationell rättslig hjälp i brottmål föreslår regeringen följdändringar i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, där nu gällande uppgiftsskyldigheter finns uppräknade. Regeringen föreslår också följdändringar i lagen om clearing och avveckling av betalningar.

Regeringen föreslår att e-legitimationsföretag ska vara skyldiga att på begäran av Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämna uppgifter om enskildas förhållanden till finansiella företag. Uppgiftsskyldigheten ska utformas med hänsyn till det grundlagsstadgade skyddet mot betydningsfull intrång i den personliga integriteten.

För finansiella företag gäller uppgiftsskyldighet dels i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet, dels under förundersökning samt vissa straffprocessuella ärenden. Uppgiftsskyldigheten för e-legitimationsföretag föreslås gälla i motsvarande utsträckning och föreslås motsvara bestämmelserna om hur uppgiftsskyldigheten i rörelselagstiftningen är utformad.

För de finansiella företag som bedriver verksamhet som omfattas av tillstånds- eller registreringsplikt och står under Finansinspektionens tillsyn ska tillsynen tillgodose att bestämmelserna om uppgiftsskyldighet efterlevs.

Regeringen föreslår att ett e-legitimationsföretag eller den som är eller har varit verksam i ett sådant företag inte obehörigen ska få röja att en myndighet har gjort en begäran om uppgifter eller att uppgifter har lämnats i myndighetens underrättelseverksamhet. En förundersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter från ett e-legitimationsföretag ska få besluta om meddelandeförbud. Regeringen föreslår också att meddelandeförbud ska tidsbegränsas och att brott mot förbudet ska kunna sanktioneras med vite. Regeringen föreslår att uppgifter ska lämnas utan dröjsmål och i elektronisk form.

Uppgiftsskyldighet för företag som omfattas av EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar

Regeringen föreslår att företag som omfattas av EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar ska vara uppgiftsskyldiga i de brottsbekämpande myndigheternas verksamhet för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet och att meddelandeförbud (i vissa utredningsskeden) ska kunna användas. En bestämmelse om uppgiftsskyldighet i underrättelseverksamhet ska enligt förslaget införas i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar. Bestämmelsen ska enligt förslaget utformas på samma sätt och med samma begränsningar som motsvarande bestämmelser för andra finansiella företag. D.v.s. att ett företag som omfattas av EU-förordningen om

kryptotillgångar på begäran av Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen eller Tullverket ska lämna uppgifter om enskildas förhållanden till ett e-legitimationsföretag.

Syftet med förslaget är enligt regeringen att förebygga, förhindra och upptäcka allvarligare brott och att detta även ska gälla företag som omfattas av EU-förordningen om marknader för kryptotillgångar.

Regeringen föreslår att e-legitimationsföretag ska lämna ut de begärda uppgifterna utan dröjsmål och i elektronisk form.

Personuppgiftsbehandlingen som förslaget innebär kräver inga ytterligare regleringar i lag enligt regeringen. EU:s dataskyddsförordning är tillämplig på den personuppgiftsbehandling som görs hos företag som omfattas av EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar. Den begränsning av det grundlagsstadgade skyddet mot betydande intrång i den personliga integriteten som förslaget innebär är enligt regeringen proportionerlig.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2026.

Den nya lagen om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag bör enligt regeringen träda i kraft så snart som möjligt. Detsamma gäller de nya bestämmelserna i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar, vilket bedöms vara den 1 maj 2026 för att tillåta nödvändiga förberedelser hos myndigheterna. Den nya lagen och lagändringarna föreslår regeringen ska tillämpas omedelbart efter ikraftträdandet. Det behövs inga särskilda övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:126 Uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om skyldigheter för e-legitimationsföretag att till brottsbekämpande myndigheter lämna uppgifter om enskildas förhållanden till finansiella företag.

Med e-legitimationsföretag avses företag som tillhandahåller tjänster för elektronisk identifiering, dock inte tillhandahållare av europeiska digitala identitetsplånböcker.

Med finansiella företag avses företag som omfattas av uppgiftsskyldighet enligt

- lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,
- lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
- lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
- lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
- lagen (2010:751) om betaltjänster,
- försäkringsrörelselagen (2010:2043),
- lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
- lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
- lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag,
- lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,
- lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering,
- lagen (2022:1746) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt),
- lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar, eller
- lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

Uppgiftsskyldighet i underrättelseverksamhet

2 § Ett e-legitimationsföretag ska på begäran av Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämna uppgifter om enskildas förhållanden till finansiella företag, om uppgifterna behövs i ett enskilt fall i myndighetens verksamhet för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det i straffskalan ingår fängelse i ett år eller mer.

3 § Ett e-legitimationsföretag eller den som är eller har varit verksam i ett sådant företag får inte obehörigen röja för den enskilde eller för någon utomstående att en myndighet har gjort en begäran eller att uppgifter har lämnats enligt 2 §.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt första stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

Uppgiftsskyldighet i vissa utredningar och ärenden

4 § Ett e-legitimationsföretag ska lämna uppgifter om enskildas förhållanden till finansiella företag om det

1. under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren,
2. under en utredning om självständigt förverkande begärs av åklagaren,
3. i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål begärs av åklagaren på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol, eller
4. i ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder begärs av åklagaren.

5 § Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 4 § får besluta att e-legitimationsföretaget eller den som är eller har varit verksam i företaget inte får röja för den enskilde eller för någon utomstående att en myndighet har gjort en begäran eller att uppgifter har lämnats enligt 4 § eller att det pågår en förundersökning, en utredning om självständigt förverkande, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott eller självständigt förverkande inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder får dock förbudet tidsbegränsas endast om den stat eller mellanfolkliga domstol som ansökt om rättslig hjälp eller den utländska myndighet som har utfärdat utredningsordern samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förbudet ska upphöra.

6 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 5 §.

Hur uppgifterna ska lämnas

7 § Uppgifter enligt 2 och 4 §§ ska lämnas utan dröjsmål och i elektronisk form.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2026.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §¹

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i

- 8 kap. 2 b § lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,
- 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
- 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
- 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
- 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster,
- 19 kap. 46 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),
- 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
- 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
- 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag,
- 16 kap. 37 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag,
- 1 kap. 7 § lagen (2021:899) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering,
- 1 kap. 6 § lagen (2022:1746) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt),
- 1 kap. 4 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar, *och*
- 1 kap. 5 § lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar.

- 1 kap. 4 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar,
- 1 kap. 5 § lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar, *och*
- 4 § lagen (2026:000) om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:173.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:114)
 om clearing och avveckling av betalningar

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 7 § lagen (2024:114) om clearing och avveckling av betalningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.
7 §

Om ett clearingbolag inte i tid lämnar de uppgifter som föreskrivits med stöd av 7 kap. 1 § 3, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.
Avgiften tillfaller staten.

Om ett clearingbolag inte i tid lämnar de uppgifter som föreskrivits med stöd av 7 kap. 1 § 4, får Finansinspektionen besluta att bolaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2026.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2024:1159) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar närmast efter rubriken ”Uppgiftsskyldighet” ska införas en ny paragraf, 1 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 a §

Ett företag som omfattas av EU-förordningen ska på begäran av Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämna uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om uppgifterna behövs i ett enskilt fall i myndighetens verksamhet för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det i straffskalan ingår fängelse i ett år eller mer. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål och i elektronisk form.

Företaget eller den som är eller har varit verksam i företaget får inte obehörigen röja för den enskilde eller för någon utomstående att en myndighet har gjort en begäran eller att uppgifter har lämnats enligt första stycket.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot tystnadsplikten enligt andra stycket finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2026.